

We werken aan een klimaatbestendige stad en platteland

Hoogheemraadschap van
Rijnland

Uitnodiging

Onderwerp: Beeldvormende bijeenkomst over klimaat

Datum: 29 januari, 16.00-20.00 uur - **LET OP:** aangepaste aanvangstijd

Locatie: VV-zaal, Archimedesweg 1, Leiden.

Het programma in het kort: een duurzaam en toekomstbestendige delta in West-Nederland

Het klimaat verandert. De biodiversiteit neemt af, de bodem daalt en we stoten nog steeds teveel CO₂ uit. Er komen in ons beheergebied meer dan 100.000 woningen bij, de economie verandert (wordt duurzamer/circulair) en gas verdwijnt. Daarnaast hebben we te maken met een maatschappij die andere eisen stelt en bieden de razendsnelle digitale en technologische ontwikkelingen steeds meer mogelijkheden. Deze veranderingen gaan snel en de onzekerheden nemen toe.

Goed waterbeheer is van levensbelang voor de toekomst van West-Nederland. Dat betekent dat we ons daar nu op moeten voorbereiden. Oog voor onze kerntaken, meer de waarde van water benutten en een ondernemende en verbindende manier van werken.

Tijdens de VV-bijeenkomst op 29 januari 2020 laten we ons inspireren met informatie over de ontwikkelingen die op ons af komen en gaan we aan de slag met de gevolgen daarvan voor Rijnland. We verkennen wat vergevorderde klimaatverandering (wateroverlast, droogte, hitte en overstroming) betekent voor de Rijnlandsetaken. We staan stil bij klimaatadaptatie (inclusief klimaatbestendige stad en ruimtelijke inrichting) en klimaatmitigatie (energie en circulair). Dit doen we aan de hand van prikkelende toekomstperspectieven van inspirerende sprekers van het KNMI, Wageningen Environmental Research, FABRICations en Dunea. Het betreft een bijzondere bijeenkomst waar we zowel een deel van de middag als avond aan besteden.

Meerdere BOB/visietrajecten

In het coalitieakkoord zijn BOB-trajecten voorzien voor de onderwerpen KRW/biodiversiteit, klimaat, energie, en circulair. Deze bijeenkomst is de kapstok voor de aankomende sessies circulaire economie, energie, bodemdaling en biodiversiteit. Onderwerpen die met elkaar samenhangen en waarop we onze rol, positie, houding en inbreng nog kunnen aanscherpen. Het zijn allemaal bouwstenen die uiteindelijk gaan landen in het WBP6 dat in 2021 wordt vastgesteld.

Door het WBP6 en de BOB-trajecten in samenhang op te pakken, kunnen we uiteindelijk komen tot een Rijnlandse visie en toekomstbeeld om nieuwe kansen en uitdagingen in onze complexe delta aan te pakken. We benutten daarbij inspirerende voorbeelden van onze partners en bureaus, zoals de Blauwe Omgevingsvisie (BOVI) van Vallei en Veluwe, Watervisie Delfland, het Ontwerpend Onderzoek Groene Hart en Nederland 2120 van Wageningen University & Research (WUR).

Het programma

Welkom en aftrap

16.00-16.20

Dagvoorzitter Natasja van de Berg in gesprek met portefeuillehouders Ineke van Steensel en Marco Kastelein.

De opgave, trends en ontwikkelingen

- **Maatschappelijke trends - Pitch door Willemijn Bouland-Oosterwijk (strategisch adviseur Dunea)**
16.20-16.40 - 10min pitch, 10 vragen
 - Oogst Waterbedrijven van de Toekomst
 - Plenair gesprek
- **Klimaatontwikkelingen - Presentatie door Gerard van der Steenhoven (directeur KNMI)**
16.40-17.15 - 20 min presentatie, 15 min gesprek / vragen
 - Wat betekent vergevorderde klimaatverandering voor het gebied en de taken van Rijnland?
 - Plenair gesprek

Maaltijd

17.15-18.00u

Het perspectief

- **De integraliteit van de opgaven (en de BOB-trajecten) - Presentatie door FABRICations**
18.00 – 18.20 - 10 min presentatie, 10 gesprek/ vragen
 - FABRICations laat zien hoe de opgaven van Rijnland vertaald kunnen worden naar een uitnodigend, voorstelbaar, integraal en ruimtelijk gevisualiseerd toekomstbeeld en een visie. Hiermee hebben we in het eindproduct iets te bieden aan onze samenwerkingspartners én onze interne organisatie. Daarbij komt aan de orde wat nodig is om een integrale visie te maken: integraliteit, springen door schalen, betrokken partijen, lading met kennis en visualisatie.
 - Plenair gesprek
- **Nederland in 2120 - Presentatie door Michaël van Buuren (Wageningen Environmental Research)**
18.25-19.00 - 20 min presentatie, 15 min vragen
 - Hoe kan Nederland er over 100 jaar uitzien? En wat betekenen de benodigde transitie voor het waterbeheer en de manier waarop wij onze kerntaken vormgeven? Als inspiratiebron benutten we het traject NL2120 van Wageningen Environmental Research. Voor dit traject zijn voorstelbare, maar niet lineaire, toekomstperspectieven gemaakt, waarbij de natuurlijke systemen van de bodem en watersystemen als basis dienen.

Uitleg deelsessies en pauze

19.00 – 19.15u

Rijnland in 2120

In deelgroepen aan de slag met opgave, trends en ontwikkelingen:

19.15 – 19.45u

- De deelgroepen gaan aan de slag met deelgebieden van Rijnland (veenweide, verstedelijking, droogmakerijen / greenports).
- Bij elke groep zijn naast de presentatoren van de ruimtelijke visies ook inspirerende externe

stakeholders die een pitch afgeven over hoe zij in praktijk al met transities aan de slag zijn.
De vertaling naar Rijnland – inzichten 19.45 – 20.00u • Ophalen beelden / inzichten - plenair • Afsluiting

Genodigden

In de deelsessies staan de toekomstperspectieven centraal. Stakeholders uit ons gebied doen daarin mee. Zo toetsen we de perspectieven aan de realiteit en beleavingswereld van onze inwoners, bedrijven en partnerorganisaties. Naast de gastsprekers nodigen we daarom ook een beperkt aantal partners, experts en studenten uit. Op deze manier faciliteren we een breed gesprek over de maatschappelijke opgaven en de rol van de Rijnland daarin.

BOB-traject klimaat

Het BOB-traject 'klimaat' is opgeknipt in drie fasen:

1. Beeldvorming

Stap 1: Beeldvormende vergadering op 29 januari: Toekomstverkenningen

- Wat betekent vergevorderde klimaatverandering voor de Rijnlandse kerntaken en positionering?
- Toekomstperspectieven en de rol van Rijnland.
- Samenhang/ integraliteit van vraagstukken en de verschillende BOB-trajecten

Stap 2: Beeldvormend werkbezoek (datum n.t.b.) - Klimaatbestendige stad en Ruimtelijke Ordening

- Toelichting op de wet- en regelgeving t.a.v. klimaatadaptatie;
- Overzicht hoe Rijnland daaraan werkt vanuit de kerntaken: regulier werk en projecten;
- Overzicht hoe we aangehaakt zijn op externe ontwikkelingen en netwerken: internationaal, landelijk, provinciaal, regionaal en lokaal;
- Werkbezoek inspirerende projectlocatie.

2. Opinievorming

De opinievormende VV-vergadering voor het onderwerp klimaat is op 27 mei 2020. De uitkomsten hiervan landen in de koersnotitie voor het WBP6, die op 7 oktober in de VV wordt behandeld.

3. Besluitvorming

De besluitvorming van het onderwerp klimaat is op 27 januari 2021.

Voorbereiding

Verdere planning van klimaat (klimaatbestendige stad en ruimtelijke ordening) vindt u terug in de [bestuursagenda](#).